

SISÄLLYSLUETTELO

Vanhusneuvosto pöytäkirja 28.09.2023

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Työjärjestyksen hyväksyminen	4
3 § Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen	5
- Alustava pöytäkirja 22.8.2023	6
4 § Kaupungin toimialojen ja seurakuntayhtymän ajankohtaiset asiat	23
5 § Turvalliset ja esteettömät reitit ikäihmisille Vantaalla -esittely	25
- Esittely TERVI vanhusneuvosto 28.9.2023	27
6 § Vanhusneuvoston vastuualueiden seuranta	44
7 § Vammaispoliittisen ohjelman valmistelun esittely vanhusneuvostolle	46
8 § Ikiliikuttajat, lähiöliikuttajat ja soveltavan liikunnan hankkeet	47
- Liikunnan hankkeet	48
9 § Vanhusneuvoston osallistuminen hyvinvointimessuille	71
10 § Tiedoksi merkittävät asiat	72

Vanhusneuvoston kokous 8/2023

Aika: 28.9.2023 klo 13:00-16:00

Paikka: Kaupungintalo, hallituksen huone (Asematie 7, 01300 Vantaa)

Kutsutut

Jäsenet		Varajäsenet	
Risto Pyhältö, puheenjohtaja	x	Seija Puha	
Marja-Liisa Saares, varapuheenjohtaja	x	Sirkka Laaksonen	
Anneli Karhunen	x	Lasse Nikula	
Raimo Huvila	-	Georg Nummelin	-
Håkan Sandell	x	Guy Barman	
Taisto Mäntynen		Jaakko Hakala	x
Marja Leppänen		Varpu Peltonen	x
Olli Korkalainen	x	Markku Weckman	
Hannele Pekkola	x	Annette Kivistö	
Timo Lahtinen	-	Veikko Väisänen	-
Eija Savela	x	Marja-Vuokko Mäkinen	
Reijo Söderberg	x	Ritva Nordlund	
Kaupunginhallituksen edustajat			
Varsinainen jäsen		Henkilökohtainen varajäsen	
Tuija Haapalainen		Joni Hilden	x (13.25–16.00)
Kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajat			
Varsinainen jäsen		Varajäsen	
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala			
Caroline Lövkvist, Koordinaattori	x	Anders Vikström, Ruotsinkielisen tulosalueen johtaja	
Kaupunkikulttuurin toimiala			
Pirjo Kivimäki, Kulttuurituottaja	x	Anne Pakarinen, Erityisliikunnan suunnittelija	
Kaupunkiympäristön toimiala			
Emmi Pasanen, Liikenteen kehittämisen päällikkö	x (13.00–15.30)	Timo Tamminen, Lupa-arkkitehti	
Vantaan seurakuntayhtymä			
Krista Valtonen, sairaalapastori, vanhustyön pastori	x	Satu-Elina Ansas, johtava sairaalapastori	

Eläkejärjestöjen edustajat		Eläkejärjestöjen varaedustajat	
Irma Sihvonen / Eläkeliitto ry	x	Riitta Ohtamaa / Eläkeliitto ry	
Ari Martinaho / Eläkeläiset ry	x	Raija Laakso / Eläkeläiset ry	
Eero Salo / Eläkkeensaajat ry	x	Jouko Koskinen / Eläkkeensaajat ry	
Leila Nuotio / Kansalliset Seniorit ry	x	Henrik Smeds / Svenska Pesionärer rf	
Leena Kesikukko / Julkisen alan eläkeläiset ry	x	Seppo Piitulainen / Vantaan kristilliset eläkeläiset ry	
Laura Suominen-Raatikainen / Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry	x	Leena Vuorinen / Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry	
Muut osallistujat			
Riikka Nenonen, koordinaattori, sihteeri		x	
Kiia Haapasalo, projektikoordinaattori, Vantaan kaupunki		x (14.53–15.45)	
Ella Kare, projektikoordinaattori, Vantaan kaupunki		x (14.53–15.45)	
Emilia Kylänpää, projektikoordinaattori, Vantaan kaupunki		x (14.53–15.45)	
Elisa Heimo, Ramboll Finland Oy		x (13.00-14.55)	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Risto Pyhältö

Pöytäkirjanpitäjä Riikka Nenonen

Pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa (7.11.2023).

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 §

Työjärjestyksen hyväksyminen

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 §

Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Hyväksytään edellisen kokouksen (22.8.2023) pöytäkirja.

Päätös:

Hyväksyttiin edellisen kokouksen (22.8.2023) pöytäkirja.

SISÄLLYSLUETTELO

Vanhusneuvosto pöytäkirja 22.08.2023

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2 § Työjärjestyksen hyväksyminen	4
3 § Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen	5
4 § Vanhusneuvoston jäsenten nimeäminen kaudelle 2023-2025	6
5 § Kaupungin toimialojen ja seurakuntayhtymän ajankohtaiset asiat	8
6 § Vantaan kaupungin tarjoama digituki	10
7 § Aloite ikäihmisten palveluoppaaksi	11
8 § Vanhusneuvoston viestintäsuunnitelma 2023-2025	12
9 § Lausunto HSL:n talous- ja toimintasuunnitelmaan vuosille 2024-2026	15
10 § Tiedoksi merkittävät asiat	16

Vanhusneuvoston kokous 7/2023

Aika: 22.8.2023 klo 13:00–15.30

Paikka: Kaupungintalo, hallituksen huone (2. kerros, Asematie 7, 01300 Vantaa)

Kutsutut

Jäsenet		Varajäsenet	
Risto Pyhältö, puheenjohtaja	x	Georg Nummelin	
Marja-Liisa Saares, varapuheenjohtaja	x	Sirkka Laaksonen	
Anneli Karhunen	x	Lasse Nikula	
Raimo Huvila	x (poistui 14.49)	Seija Puha	
Håkan Sandell	x	Guy Barman	
Taisto Mäntynen	x	Jaakko Hakala	
Marja Leppänen	x	Varpu Peltonen	
Olli Korkalainen	x	Markku Weckman	
Hannele Pekkola	x	Annette Kivistö	
Timo Lahtinen	x	Veikko Väisänen	
Eija Savela	x	Marja-Vuokko Mäkinen	
Reijo Söderberg	x	Ritva Nordlund	
Kaupunginhallituksen edustajat			
Varsinainen jäsen		Henkilökohtainen varajäsen	
Joni Hilden	-	Tuija Haapalainen	-
Kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajat			
Varsinainen jäsen		Varajäsen	
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala			
Caroline Lövkvist, Koordinaattori	x	Anders Vikström, Ruotsinkielisen tulosalueen johtaja	
Kaupunkikulttuurin toimiala			
Pirjo Kivimäki, Kulttuurituottaja	x	Anne Pakarinen, Erityisliikunnan suunnittelija	
Kaupunkiympäristön toimiala			
Emmi Pasanen, Liikenteen kehittämisen päällikkö	x	Timo Tamminen, Lupa-arkkitehti	
Vantaan seurakuntayhtymä			
Krista Valtonen, vanhustyön pastori	x	Satu-Elina Ansas, johtava sairaalapastori	

Eläkejärjestöjen edustajat		Eläkejärjestöjen varaedustajat	
Riitta Ohtamaa / Eläkeliitto ry	x	/ Eläkeliitto ry	
Ari Martinaho / Eläkeläiset ry	x	Raija Laakso / Eläkeläiset ry	
Eero Salo / Eläkkeensaajat ry	x	Jouko Koskinen / Eläkkeensaajat ry	
Leena Tilli / Kansalliset Seniorit ry	x	Ruben Karlsson / Svenska Pensionärer rf	
Seppo Piitulainen / Vantaan kristilliset eläkeläiset ry	x	Anneli Korhonen / Julkisen alan eläkeläiset ry	
Taina Kulusjärvi- Touray / Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry	x (saapui 13.07)	Leena Vuorinen / Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry	
Muut osallistujat			
Riikka Nenonen, koordinaattori, sihteeri		x	
Anu Parvela-Säde, palveluesimies, Vantaan kaupunki		x	
Heidi Karjalainen, asiakkuusvastaava, Vantaan kaupunki		x	

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Risto Pyhältö

Pöytäkirjanpitäjä Riikka Nenonen

Pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa (28.9.2023).

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 §

Työjärjestyksen hyväksyminen

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Hyväksytään esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 §

Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Eesitys:

Hyväksytään edellisen kokouksen (13.6.2023) pöytäkirja.

Päätös:

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

Vanhusneuvoston jäsenten nimeäminen kaudelle 2023-2025

RP, RN

Vantaan kaupunginhallitus on kokouksessaan 7.8.2023 päättänyt:

a) nimetä vanhusneuvoston jäsenet ja varajäsenet toimikaudeksi 2023–2025 seuraavasti:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Risto Pyhältö, puheenjohtaja	Georg Nummelin
Marja-Liisa Saares, varapuheenjohtaja	Sirkka Laaksonen
Marja Leppänen	Varpu Peltonen
Taisto Mäntynen	Jaakko Hakala
Anneli Karhunen	Lasse Nikula
Raimo Huvila	Seija Puha
Eija Savela	Marja-Vuokko Mäkinen
Olli Korkalainen	Markku Weckman
Hannele Pekkola	Anette Kivistö
Håkan Sandell	Guy Baarman
Timo Lahtinen	Veikko Väisänen

b) pyytää sotaveteraanijärjestöjä nimeämään yksi edustaja vanhusneuvostoon,

c) nimetä vanhusneuvoston puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja,

d) todeta, että Vantaan seurakuntayhtymän edustajalla on vanhusneuvoston kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Edustajalle ei makseta matkakorvauksia tai kokouspalkkioita,

e) että vanhusneuvosto kutsuu puhe- ja läsnäolo-oikeudella asiantuntijoiksi eläkeläisjärjestöjen edustajat ja varaedustajat,

f) nimetä Vantaan kaupungin toimialojen ja Vantaan seurakuntayhtymän edustajiksi vanhusneuvostoon seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Kaupunkiympäristön toimiala	
Emmi Pasanen, Liikenteen kehittämispäällikkö	Timo Tamminen, lupa-arkkitehti
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala	
Pirjo Kivimäki, kulttuurituottaja	Anne Pakarinen, erityisliikunnan suunnittelija
Kasvatuksen ja oppimisen toimiala	
Caroline Lövkvist, ruotsinkielisten palveluiden koordinaattori	Anders Vikström, ruotsinkielisten palveluiden johtaja
Vantaan seurakuntayhtymä	
Krista Valtonen, vanhustyön pastori	Satu-Elina Ansas, johtava sairaalapastori

g) todeta, että kaupunginhallitus nimeää toimieliimeen edustajakseen Joni Hildenin ja hänen henkilökohtaiseksi varajäsenekseen Tuija Haapalaisen, jolla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Vantaan vanhusneuvoston koordinaattori lähettää Vantaan veteraani- ja reserviläisjärjestöjen yhteistyötoimikunta VETRES:ille sekä kaupunginhallituksen (12.8.2019 § 19) päätöksen mukaisesti eläkeläisjärjestöille pyynnön nimetä edustajansa vanhusneuvostoon seuraavasti:

- Eläkeliitto (varsinainen ja varaedustaja)
- Eläkeläiset ry (varsinainen ja varaedustaja)
- Eläkkeensaajat ry (varsinainen ja varaedustaja)
- Kansalliset Seniorit ry (varaedustaja Svenska Pensionärer rf)
- Vantaan Kristilliset eläkeläiset ry (varaedustaja Julkisen alan eläkeläiset ry)
- Opetusalan Seniorijärjestö OSJ ry (varsinainen ja varaedustaja)

Nimeäminen tulee tehdä 31.8.2023 mennessä, ja siihen asti sotaveteraani- ja eläkeläisjärjestöjä edustavat aiemmin nimetyt henkilöt.

Kaikille vanhusneuvostoon nimetyille luottamushenkilöille on lähetetty ohjeet täyttää tai päivittää omat yhteystiedot asiointi.vantaa.fi -palveluun.

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Päätetään

- a) merkitä asia tiedoksi.

Käsittely:

Eläkeläisjärjestöille pyyntö nimetä henkilöt neuvostoon on lähtenyt sähköpostilla maanantaina 21.8.2023. Nimeäminen tulee ilmoittaa 15.9.2023 mennessä koordinaattorille, eli nimeämiseen on annettu hieman enemmän aikaa kuin esityksessä ollut 31.8.2023.

Päätös:

Merkittiin asia tiedoksi.

Lisätiedot:

puheenjohtaja,

Risto Pyhälto

([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

koordinaattori

Riikka Nenonen

([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

Vanhusneuvoston asiantuntijaedustajat Vantaan kaupungin eri toimialoilta sekä Vantaan seurakuntayhtymästä esittelevät lyhyesti oman toimialansa/seurakuntayhtymän ajankohtaisia asioita, jotka saattaisivat kiinnostaa vanhusneuvostoa. Samassa yhteydessä kuullaan kuulumiset Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvostolta.

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Käsittely:

Kaupungin johdon ja strategian toimiala

Ei kuulumisia

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Ei kuulumisia

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

- Kivistön kaupunkikulttuurikeskus Mosaiikki avataan 6.10.2023. Avajaiset vanhusten viikolla ja siellä paljon viikkoon liittyvää ohjelmaa.
- Vanhusten viikko 2.–6.10., paljon ohjelmaa Kivistössä mutta myös muualla. Pääjuhla 6.10 Martinuksessa, luvassa musiikkia, tanssia, puheita ja kahvitus. Vantaan kaupungin tapahtumakalenterista löytyvät kaikki tiedot vanhusten viikon tapahtumista.
- Pääjuhlassa on mahdollisuus eläkeläisjärjestöjen omien lauluryhmien, tanssiryhmien ja runonlausujien esiintyä. Peräänkuulutettiin, että käytetään markkinoinnissa selkeää suomen kieltä, ”open stage” ei välttämättä avaudu kaikille ikäihmisille.
- Kaikkiin vantaan uimahalleihin on eläkeläiskortilla vanhusten viikolla vapaa pääsy.
- Oopperan teetanssit järjestetään 12.10. Mosaiikissa.
- Seuraavaan vanhusneuvostoon tulossa paperinen esite syksyn tapahtumista.
- Keskustelussa nousi esiin pyyntö siitä, että voisiko vanhusneuvoston pyytää vielä vahvemmin mukaan suunnittelemaan esimerkiksi pääjuhlan ja viikon toimintaa.

Kaupunkiympäristön toimiala

- TERVI-hanke jatkuu. Kaksi kokemuskierrosta tehtiin Tikkurilassa ja Koivukylässä, jossa tutkittiin kaupunkireittien esteettömyyttä.
 - o Kokemuskierrokset saivat keskustelussa kiitosta, mutta aikataulusta palautetta. Elokuu on hankala, kun on vielä kesä kuukausi ja ihmiset poissa kaupungista. Olisi kiva, jos tapahtumia olisi enemmän vielä syksymmällä
 - o Toivotaan Länsi-Vantaalle vielä yhtä kokemuskierrosta myöhemmälle syksylle.
 - o Koettiin erittäin hyväksi, että oli paikalla monipuolisesti erilaisia ihmisiä.
- Hankkeissa noussut esiin esimerkiksi asemanseutujen turvallisuus. Näihin liittyen on tulossa VR:n yms. kanssa palaveria siitä, että miten asemanseutuja saisi turvallisemmaksi.
- Ratikan reitin kiertoajeluja ollut, ja niitä tulossa toivottavasti lisää.

Vantaan seurakuntayhtymä

- Hakunilan seurakuntaan valitaan uusi kirkkoherra

- Moninainen-hanke käynnistyy, jossa kotoutumisen eri vaiheessa olevien kotiäitien tukeminen pääosassa.
- Länsi-Vantaan keikka-apu, toteutuneita keikkoja yli 150 kpl. yli 65-vuotiaat voivat tarjota apua tai pyytää apua. Digiapua, ulkoilutusapua, lääkäriin saattamista, leipomisapua.
- Seurakunnissa erityisesti sairaalasielunhoidon puolella on noussut havainto omaishoitajien jaksamisesta.
 - o Keskustelussa nostettiin esiin muun muassa se, että hyvinvointialueella on tällä hetkellä monta hanketta käynnissä omaishoitajien hyvinvointiin liittyen.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvosto

- Kokous tulossa keskiviikkona 23.8.2023.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin kuulumiset tiedoksi.

6 § Vantaan kaupungin tarjoama digituki

5159/00.02.03.00/2023

AP-S, HK

Vantaan kaupunkistrategian ja johdon kuntalaispalveluiden strategisena tavoitteena on kehittää kaupunkitasoista asiakaspalvelua. Sitä varten on käynnistetty Asiakaspalvelu 2030 -ohjelmatyö vuonna 2022. Palveluesimies Anu Parvela-Säde ja asiakkuusvastaava Heidi Karjalainen kertovat ajankohtaiset kuulumiset työhön ja kaupungin palveluihin sekä digitukeen liittyen.

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Päätetään

- a) merkitä esitys ja keskustelu tiedoksi.

Käsittely:

Keskustelussa nousi esiin seuraavat näkökulmat:

- Ne ikäihmiset, joilla ei ole motivaatiota laitteiden käyttöön ollenkaan, digituen pariin tulevat jo he, joilla on halua oppia. Koulutusta pitäisi saada mahdollisimman tutussa ryhmässä, tuttujen ihmisten kanssa
- Mainostetaan digituen verkostoa kaikille eläkeläisjärjestöille, sinne ovat mukaan tervetulleet kaikki toimijat.
- Etäopastuksella ei pysty kaikille neuvomaan laitteiden käyttöä, on oltava läsnä.
- Laitteet maksavat, miten paljon käyttämättömyys on kiinni siitä että onko rahaa hankkia laitteita.
- Tekniikat ja laitteet muuttuvat, sivustot ja lomakkeet muuttuvat, jatkuva oppiminen ja koulutus on tärkeää tässä.
- On myös asioita, jotka eivät ole riippuvaisia motivaatiosta. Esimerkiksi ikäihmisten huonontuva näkö estää tekemistä, kun ei vaan yksinkertaisesti näe toimia laitteiden kanssa.

Päätös:

Merkittiin esitys ja keskustelu tiedoksi.

Liitteet:

- Asiakaspalvelu 2030 ja digituki

Lisätiedot:

Palveluesimies

Anu Parvela-Säde

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Asiakkuusvastaava

Heidi Karjalainen

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Aloite ikäihmisten palveluoppaaksi

RP, MS

Vanhusneuvoston puheenjohtajisto on tehnyt esityksen aloitteesta liittyen ikäihmisten palveluoppaan toteuttamiseen printtimuodossa yhteistyössä Vantaan kaupungin ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen kanssa.

Aloitteen taustalla on vanhusneuvoston 13.6.2023 kokouksessa käyty keskustelu viestinnästä ja erityisesti siitä, että palveluista tarvitaan tietoa myös paperilla, ei pelkästään digitaalisessa muodossa. Vantaan kaupunki on julkaissut aikaisemmin painettua palveluopasta.

Aloitteessa vaaditaan Vantaan kaupunkia ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta toteuttamaan yhteinen printtimuotoinen palveluopas ikäihmisille.

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä aloite ja tehdä siihen tarvittavat muutokset.

Käsittely:

Vanhusneuvosto piti aloitetta erittäin hyvänä ja tervetulleena. Palveluopas ei saisi tuoda kustannuksia järjestöille ja vanhusneuvosto piti hyvänä sitä, että kaupungin puolelta asiantuntijat arvioivat tarpeellisen sisällön, painoksen ja jakelun. Opasta tulisi olla riittävän laajalla jakelulla saatavissa.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä aloite ja merkitä keskustelu tiedoksi.

Liitteet:

- Aloite ikäihmisten palveluoppaaksi

Lisätiedot:

puheenjohtaja,
Risto Pyhältö
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

varapuheenjohtaja,
Marja-Liisa Saares
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

RP, RN

Vanhusneuvoston toimintasuunnitelmaan on kirjattu vuodelle 2023 tavoitteeksi tehdä vanhusneuvoston työtä näkyväksi kehittämällä eri viestintätapoja.

Puheenjohtajisto ja viestinnän aihealueen vastuuhenkilöt työstivät aihetta yhdessä koordinaattorin kanssa ja vanhusneuvosto kävi 13.6.2023 kokouksessaan lähetekeskustelun viestintäsuunnitelmaan liittyen.

Vanhusneuvoston puheenjohtajisto esittää, että syksyn 2023 aikana tehdään alla olevat toimenpiteet, ja varsinainen viestintäsuunnitelma konkreettisine toimenpiteineen hyväksytään osana toimintasuunnitelmaa aina vuosittain tämän kauden aikana.

Vanhusneuvoston viestinnälliset toimenpiteet syksyn 2023 aikana ovat seuraavat:

1. Vanhusneuvoston päätöksistä ja toiminnasta viestiminen:

- vanhusneuvoston jokaisesta kokouksesta kirjoitetaan kokoustiedote, joka lähetetään neuvoston jäsenien lisäksi myös niille eläkeläisjärjestöille, joiden tiedot ovat nettisivuilta saatavilla.
Vastuu: Koordinaattori
- Jokainen vanhusneuvoston jäsen voi myös jakaa itse tietoa kokouksien päätöksistä.
Vastuu: vanhusneuvoston jäsenet

2. Vanhusneuvosto tutuksi kaikille vantaalaisille ikäihmisille:

- Vanhusneuvosto järjestää mahdollisuuksien mukaan avoimen kokouksen tai muun tapahtuman loppuvuoden 2023 aikana, johon kutsutaan laajasti ikäihmisiä Vantaalta paikalle.
Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori
- Vanhusneuvoston internet-sivut päivitetään, sinne lisätään tarpeellista lisätietoa ja sisältöä.
Vastuu: Koordinaattori.
- Vanhusneuvosto pyrkii saamaan jutun Vantaan kaupungin asukaslehteen loppuvuodesta 2023.
Vastuu: Koordinaattori

3. Ikääntyvien vantaalaisten huomiointi Vantaan kaupungin viestinnässä

- Pyydetään Vantaan viestinnän johtoryhmää esittelemään vanhusneuvostolle sitä, kuinka ikääntyvät vantaalaiset huomioidaan Vantaan kaupungin viestinnässä.
Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori
- Vanhusneuvosto edistää paperimuotoisen viestintämateriaalin tuottamista ikäihmisille Vantaan palveluista.
Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä viestinnän toimenpiteet syksyille 2023.
- b) hyväksyä viestintäsuunnitelma vuosittain aina toimintasuunnitelman yhteydessä.

Käsittely:

Keskustelun yhteydessä päätettiin lisätä syksyn toimenpiteisiin osallistuminen hyvinvointimessuille lauantaina 18.11.2023.

Päätös:

- a.) Päätettiin hyväksyä viestinnän toimenpiteet syksyille 2023:

1. Vanhusneuvoston päätöksistä ja toiminnasta viestiminen:

- vanhusneuvoston jokaisesta kokouksesta kirjoitetaan kokoustiedote, joka lähetetään neuvoston jäsenien lisäksi myös niille eläkeläisjärjestöille, joiden tiedot ovat nettisivuilta saatavilla.

Vastuu: Koordinaattori

- Jokainen vanhusneuvoston jäsen voi myös jakaa itse tietoa kokouksien päätöksistä.

Vastuu: vanhusneuvoston jäsenet

2. Vanhusneuvosto tutuksi kaikille vantaalaisille ikäihmisille:

- Vanhusneuvosto järjestää mahdollisuuksien mukaan avoimen kokouksen tai muun tapahtuman loppuvuoden 2023 aikana, johon kutsutaan laajasti ikäihmisiä Vantaalta paikalle.

Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori

- Vanhusneuvoston internet-sivut päivitetään, sinne lisätään tarpeellista lisätietoa ja sisältöä.

Vastuu: Koordinaattori.

- Vanhusneuvosto pyrkii saamaan jutun Vantaan kaupungin asukaslehteen loppuvuodesta 2023.

Vastuu: Koordinaattori

- Vanhusneuvosto osallistuu hyvinvointimessuille 18.11.2023 omalla pöydällä.

Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori

3. Ikääntyvien vantaalaisten huomiointi Vantaan kaupungin viestinnässä

- Pyydetään Vantaan viestinnän johtoryhmää esittelemään vanhusneuvostolle sitä, kuinka ikääntyvät vantaalaiset huomioidaan Vantaan kaupungin viestinnässä.

Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori

- Vanhusneuvosto edistää paperimuotoisen viestintämateriaalin tuottamista ikäihmisille Vantaan palveluista.

Vastuu: puheenjohtajisto ja koordinaattori

b.) Päätettiin hyväksyä viestintäsuunnitelma vuosittain aina toimintasuunnitelman yhteydessä.

Lisätiedot:

puheenjohtaja

Risto Pyhälto

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

koordinaattori

Riikka Nenonen

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

9 §

Lausunto HSL:n talous- ja toimintasuunnitelmaan vuosille 2024-2026

5157/00.02.03.00/2023

RP, MS

Vanhusneuvosto on päättänyt antaa lausunnon Vantaan kaupungin kaupunkitulautakunnalle ja kaupunginhallituksen konsernijaostolle liittyen HSL:n talous- ja toimintasuunnitelmaa vuosille 2024-2026.

Vanhusneuvoston 13.6.2023 kokouksessa nimettiin työryhmä lausuntoa edistämään. Työryhmään kuului puheenjohtaja Risto Pyhältö, varapuheenjohtaja Marja-Liisa Saares, vanhusneuvoston jäsen Ari Martinaho, työryhmän sihteerinä toimi koordinaattori Riikka Nenonen.

Lausunto lähetettiin 4.8.2023 vanhusneuvoston jäsenille kommenttikierrokselle ja hyväksyttäväksi. Lausunto lähetettiin 9.8.2023 kaupunkitulautakunnan sekä konsernijaoston jäsenille.

Vanhusneuvosto 22.8.2023

Esitys:

Päätetään

a) merkitä lausunto tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin lausunto tiedoksi.

Liitteet:

- Lausunto HSL:n tts-suunnitelmaan vuosille 2024–2026

Lisätiedot:

puheenjohtaja,

Risto Pyhältö

(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

10 § Tiedoksi merkittävät asiat

Vanhusneuvosto 22.8.2023

- Tiedoksi valtiovarainministeriön ja yhteistyökumppanien järjestämä vanhusneuvostopäivä 8.11.2023, johon voi ilmoittautua 1–2 edustajaa jokaisesta vanhusneuvostosta. Puheenjohtajisto esittää, että tilaisuuteen osallistuvat puheenjohtaja ja koordinaattori
- Pääkaupunkiseudun kuntien vanhusneuvostotapaaminen järjestetään 26.10. Helsingissä.
- Vanhustenviikolla on arkipäivinä 2.-6.10.2023 eläkeläisille myönnetty oikeus maksuttomaan uintiin Vantaan kaupungin uimahalleissa seuraavasti:
 - Myyrmäen uimahalli ma, ke-pe klo 06.00–16.00, ti klo 10.00–16.00
 - Tikkurilan uimahalli ma-ke, pe klo 06.00–16.00, to klo 10.00–16.00
 - Hakunilan uimahalli ma-ti, to-pe klo 06.00–16.00, ke klo 10.00–16.00
 - Korson uimahalli ma-pe klo 16.00–20.00

Käyttäjän tulee todistaa eläkkeellä olo eläkeläiskorttia näyttämällä.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin asiat tiedoksi.

Vanhusneuvoston asiantuntijaedustajat Vantaan kaupungin eri toimialoilta, Vantaan seurakuntayhtymästä sekä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvostosta esittelevät ajankohtaisia asioita, jotka saattaisivat kiinnostaa vanhusneuvostoa.

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Käsittely:

Kasvatuksen ja oppimisen toimiala

Ei kuulumisia

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala

- Reflektor valofestivaali Martinlaaksossa ja Korson lumossa, 28.9–1.10.
- Vanhustenviikosta on tehty paperinen esite, joka oli kokouksessa jaossa.
- Armas-juhlaan ei valitettavasti kaikki ryhmät päässeet osallistumaan. Järjestävät toivovat, että ryhmien edustajat voisivat käydä hakemassa kootusti aina koko ryhmän liput ,
 - o kaikki ryhmät eivät ole päässeet mukaan ollenkaan
 - o ensi vuodeksi iso juhla, kun on 50 v juhlavuosi? Energia-areenalle, yhteinen työryhmä, johon tulisi eläkeläisjärjestöjen ja vanhusneuvoston edustus
- Kulttuuriluotsit koulutuksessa on 5 vapaata paikkaa. Kurssi alkaa 4.10 ja loppuu 8.11. Viisi kertaa. Teams-koulutukseen mahtuu 3.
- Veteraanipäivän juhlaan, jossa Vantaalla järjestelyvuoro olisi tulossa esiintymään Kotirintaman naiset -yhtye

Kaupunkiympäristön toimiala

- MAL-suunnitelma on valmistelussa, toimii pohjalle MAL-sopimuksen neuvottelulle. Siellä on nostettu esiin ainakin:
 - o Vantaan ratikka ja vaihtopysäkit
 - o VT3 Hämeenlinnan väylän parantaminen, Kaivoksen liittymän ja alueen parantaminen
 - o lapinkylän asema
 - o pyöräilypääverkkoon kehittämistä
 - o meluntorjunnan toimenpidepakettia, esim. Metsola-Jokivarsi VT4 alue
 - o juna- ja metroasemien peruskorjauksen paketissa nimetty myös Vantaalta useita kohteita
 - o muita pienhankkeiden toimenpiteitä
- Kuusijärven pysäköintialueen laajennus on nyt avautunut. Keskustelussa nousi esiin kysymys siitä, miten koirien kanssa siellä toimitaan, mitkä ovat sallitut reitit koirien kanssa liikkua. Emmi vie asiaa kehittäjäryhmälle eteenpäin.
- Asematien kävelykatu rakentuu, nousi esiin kysymys siitä, miten kirkolle yms. saattoliikenne onnistuu.

Vantaan seurakuntayhtymä

- Hakunilan kirkkoherraksi valittiin Salla Poropudas.
- Hämeenkylässä kirkon yhteyteen on rakennettu kuolleiden lasten muistomerkki ja muistolehto.

- Asunnottomien yö on 17.10 klo 16–21 Tikkurilan uudella torilla ja mm. kirkolla, mukana paljon toimijoita kuten Vahti ry, Vantaan seurakunnat, VVA, vake, Laurea, A-kilta
- Vammaispoliittiseen ohjelmaan liittyen: ev. lut kirkossa on oma aktiivisesti osallinen -ohjelma, seurakunnissa on saavutettavuus yhteyshenkilöt.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vanhusneuvosto

- Tiistaina 26.9. oli hyvinvointialueen järjestöseminaari, jossa esiteltiin järjestöjen toimintaa ja kuultiin ajankohtaisia asioita.
- Keskiviikkona 27.9. oli hyvinvointialueen vanhusneuvoston kokous, [pöytäkirjat löytyvät täältä](#).
 - o Talousarvio käsittelyssä, rankka syksy tiedossa, hyvinvointialuejohtaja Timo Arokivi nostanut julkisuudessa esiin sen, että Vakehyva ei aio toimia niin, että nyt leikattaisiin palveluista.
 - o Ajankohtaiset kuulumiset: ympärivuorokautisen hoidon tilanne todella huono, 190 henkilöä jonottaa paikkaa, tilanne on viranhaltijoiden näkemyksen mukaan huonoin ikinä, noin 60 on odottanut paikkaa jo yli 3 kk.
 - o Hyvinvointisuunnitelmaan annettiin lausunto:
 - Siitä puuttui vanhuspalveluiden riittävyyden arviointi kokonaan, suunnitelma ei toimi jos arviointia ei ole.
 - Kiitettiin että ennaltaehkäisevään ja estävään työhön annetaan panoksia, mutta kestää kauan ennen kuin tämä työ rupeaa palkitsemaan.
 - Kuntouttava päivätoiminta pitäisi nostaa vahvemmin esiin, sen piiriin pitäisi päästä useampi henkilö.
 - Palveluasumisen piiriin pitäisi päästä helpommin.
 - Palveluiden saatavuus pitää nostaa esiin tarkemmin, tavoitteeksi nostetaan digiosaamattomien asukkaiden mahdollisuus saada tietoa.
 - Vähemmistöjen oikeus saada palveluita nostettiin omaksi tavoitteekseen.

Päätös:

Merkittiin asiat tiedoksi.

5 §

Turvalliset ja esteettömät reitit ikäihmisille Vantaalla -esittely

3128/00.02.03.00/2023

EP, EH

Turvalliset ja esteettömät reitit Vantaan ikäihmisille -hanke

Vantaan kaupunki on toteuttanut vuonna 2023 liikkumisen esteettömyyttä ja turvallisuutta edistävää hanketta, johon on saatu Liikenne- ja viestintävirasto Traficomien Tieliikenteen turvallisuustoiminnan valtionavustusta. Tämä Turvalliset ja esteettömät reitit Vantaan ikäihmisille (TERVI) -hanke on ollut esillä neuvoston toukokuun 2023 kokouksessa, jolloin esiteltiin hankkeen sisältöä ja lähtökohtia. Hankkeessa kehitetään Vantaan kaupungin julkisen kaupunkiympäristön (kadut ja puistot) jalankulkuympäristöjen turvallisuutta ja esteettömyyttä. Kohderyhminä ovat erityisesti ikäihmiset sekä liikkumis- ja toimisesteiset. Hankkeessa on tunnistettu esteettömän ja turvallisen kaupunkiympäristön suunnittelun toimintamalleja sekä lisätty eri osapuolten ymmärrystä kaikkia palvelevista jalankulun olosuhteista sekä eri liikkujaryhmien toiveista ja tarpeista. Hankkeen aikana on toteutettu kohderyhmien osallistamista kuten työpaja ja kokemuskierroksia. Hanke on nyt edennyt raportointivaiheeseen.

Asiantuntija Elisa Heimo Ramboll Finland Oy:lta esittelee hankkeen aikana tunnistettuja kehittämistarpeita ja jatkotoimenpiteitä, joiden avulla eri liikkujaryhmien tarpeita voidaan paremmin huomioida Vantaan kaupunkiympäristön suunnittelussa. Vanhusneuvostolta toivotaan kommentteja esitetyistä kehittämisteemoista kokouksessa, ja lisäksi esittelyaineistoa on mahdollista kommentoida sähköpostitse kokouksessa sovittavalla aikataululla.

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Päätetään merkitä esitys ja keskustelu tiedoksi.

Käsittely:

Keskustelussa nostettiin esiin se, että Länsi-Vantaan kokemuskierrokset jouduttiin perumaan huonon ajankohdan vuoksi. Tämä lisätään loppuraporttiin. Keskustelussa nostettiin esiin myös asukastilojen huomiointi reittien suunnittelussa ja katujen kunnossapitoon liittyvät asiat. Tähän liittyen sovittiin, että pyydetään teiden talvikunnossapitoon liittyen henkilö vierailemaan vanhusneuvostossa. Vanhusneuvosto halusi kiinnittää edelleen huomiota siihen, miten remonttien aikaiset hetkittäiset kulkuyhteydet opastetaan ja tuodaan esiin niin, että remonteista ei koidu liikaa haittaa ohikulkijoille.

Päätös:

Merkittiin esitys ja keskustelu tiedoksi.

Liitteet:

- TERVI esitys vanhusneuvosto 28.9.2023

Lisätiedot:

Elisa Heimo

Ramboll Finland Oy

(etunimi.sukunimi[at]ramboll.fi)

Emmi Pasanen
liikenteen kehittämisspäälikkö
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Turvalliset ja esteettömät reitit Vantaan ikäihmisille (TERVI)

Vanhusneuvoston kokous 28.9.2023
Elisa Heimo

RAMBOLL

Bright ideas.
Sustainable change.

Hankkeen perustiedot

Mitä?

- Kaupunkiympäristön turvallisuuden ja esteettömyyden edistämishanke Vantaalla.
- Kohderyhmänä ovat vantaalaiset ikäihmiset sekä liikkumis- ja toimimisesteiset henkilöt.
- Hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä hankkeen kohderyhmien kanssa.

Miksi?

- Tavoitteina selvittää kohderyhmäläisten tarpeita ja toiveita jalankulku-ympäristöjen laatutasosta ja kehittämistarpeista
- sekä tunnistaa kaupungin nykyisiä suunnitteluprosessien aikaisia vuorovaikutustoimintamalleja sekä näihin liittyviä kehittämistarpeita ja -toiveita

Milloin?

- Hanke toteutetaan tammi–syyskuun aikana vuonna 2023.

Kuka?

- Hankkeen ohjaukseen osallistuvat kaupungin liikennesuunnittelu, hyvinvointipalvelut, asemakaavoitus ja viestintä.
- Sidosryhmiä ohjausryhmässä edustavat Vantaan vanhus- ja vammaisneuvostot.
- Muina sidosryhminä työhön osallistetaan asukkaita ja eläkeläisjärjestöjä. Mukaan pyydetään myös invalidiliiton ja näkövammaisten liiton alueyhdistykset.

Hankeen työvaiheet

Tilannekuvan muodostaminen – Muodostettiin tilannekuva ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisesteisten tarpeiden huomioimisen nykytilanteesta Vantaan kaupunkiympäristön suunnittelussa. Työvaiheessa perehdyttiin valtakunnallisiin määräyksiin ja ohjeisiin, Vantaan kaupungin yleisiin ohjeisiin ja ohjelmiin sekä Vantaan kaupunkitilan suunnitteluvaatimuksiin pyrkimyksenä muodostaa käsitys, mitä esteettömyys ja turvallisuus tarkoittavat.

Erikoistason reittien määrittely – Laadittiin esteettömyyden erikoistason määrittelyperiaatteet. Määrittelyperiaatteissa on noudatettu kaupungin omia periaatteita, SuRaKu-ohjeistusta sekä SUJUVA-ohjetta. Reittien määrittelyssä on tunnistettu iäkkäiden tyypillisemmin käyttämät reitit ja kohteet, ja määritetty niiden avulla kaupunginlaajuisesti katu- ja puistoalueiden erikoistason tavoitteelliset esteettömät reitit ja alueet. Reittien ja alueiden tavoitekuva on laadittu nykyiselle katuverkkoaineistolle. Erikoistason reittien ja alueiden tavoitetilaa tullaan päivittämään kaupungin toimesta kaupunkisuunnittelun edetessä. Laadinnassa on osallistettu kohderyhmien edustajia ja kaupungin asiantuntijoita.

Nykytilan havainnointi – Toteutettiin asiantuntijatyönä inventointeja reittien turvallisuuden ja esteettömyyden nykytilan kartoittamiseksi. Inventoinneissa keskityttiin esteettömyyden erikoistason tavoiteverkon reitteihin. Reittien inventointien tavoitteena oli tunnistaa esteettömyyden erikoistason reittien nykytilan puutteita. Inventointien yhteydessä hankkeessa pilotoitiin sähköistä lomaketta jalankulun reittien esteettömyyden ja turvallisuuden havainnointiin. Inventoinneissa reittien laadun arviointi perustuu Vantaan kaupungin suunnitteluohjeisiin ja Invalidiliiton ESKEH- esteettömyyskartoitushjeisiin. Inventoinneissa tarkasteltiin kulkuväylien, levähdysalueiden, suojateiden, esteettömien pysäköintipaikkojen, portaiden ja luiskien esteettömyyttä. Tilaaja tulee jatkamaan sekä päivittämään jo tehtyjä inventointeja hankkeen päätyttyä omana työnään.

Osallistaminen – Hankkeessa pidettiin vuorovaikutustilaisuuksia, joiden tarkoituksena oli:

1. selvittää kohderyhmäläisten tarpeita ja toiveita jalankulku-ympäristöjen laatutasosta ja kehittämistarpeista
2. tunnistaa kaupungin nykyisiä suunnitteluprosessien aikaisia vuorovaikutustoimintamalleja sekä näihin liittyviä kehittämistarpeita ja –toiveita

Osallistamisen ja jalankulku-ympäristöjen kehittämistarpeista on hankkeen aikana käyty keskustelua mm. ohjausryhmän kokouksissa, kohderyhmäläisten kanssa työpajan ja kokemuskierrosten yhteydessä sekä neuvostojen kokouksissa

Kehitysratkaisut – Laadittiin kehittämisratkaisut, joita toteuttamalla kaupunki mahdollistaa että ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimisrajoitteisten henkilöiden tarpeet ja edellytykset tulevat paremmin otetuksi huomioon kaupunkiympäristössä ja heitä osallistetaan aiempaa enemmän.

Käytetyt määritelmät

Määritelmiä

Jalankulkijalla tarkoitetaan jalan, suksilla, luistimilla tai vastaavilla välineillä liikkuvaa ja potkukelkan, lastenvaunujen, leikkiajoneuvon, [pyörätuolin](#), [jalankulkua avustavan tai korvaavan liikkumisvälineen](#) tai vastaavan laitteen käyttäjää taikka polkupyörän tai mopon taluttajaa.

(Tieliikennelaki § 2, kohta 3. [Linkki Finlexin Tieliikennelaki-sivulle](#))

Esteettömyydellä tarkoitetaan kaikille kuuluvaa yhdenvertaisuutta osallistua yhteiskunnan toimintaan itsenäisesti ja omana itsenään. Esteettömyys palvelee kaikkia ihmisiä, mahdollistaen sekä liikkumisen ja asioimisen että työnteon ja vapaa-ajan vieton vaivattomasti kaikilta.

Rakennetussa ympäristössä **esteettömyys huomioi ihmisten moninaisuuden ja mahdollistaa, että kaikki voivat toimia yhdenvertaisesti**. Esteetön ympäristö ei erottele ihmisiä heidän toimintakykynsä perusteella. Esteettömyydessä onkin huomioitava liikkumis- ja toimimisesteisten käyttäjien moninaiset tarpeet laaja-alaisesti, muun muassa näkemiseen, kuulemiseen, ymmärtämiseen ja kommunikaatioon liittyvät asiat.

Esteetön ympäristö on kaikille käyttäjille toimiva, turvallinen ja miellyttävä. Esteettömyyttä parantavat rakenteelliset ratkaisut, kuten valaistus ja suojatieratkaisut, edistävät samalla liikkumisen turvallisuutta. Esteettömästä ympäristöstä hyötyvätkin kaikki. Esteettömyyden toteutuminen on kuitenkin erityisen tärkeää liikkumis- ja toimimisesteisille sekä esimerkiksi ikääntyville henkilöille. Heille esteettömyys on toimivan arjen kannalta välttämätöntä. On myös arvioitu, että kaikki ihmiset ovat elinajastaan keskimäärin 40 % eri tavoin liikkumis- ja toimimisesteisiä, joten jossain elämän vaiheessa meistä jokainen joutuu tekemisiin ympäristön esteettömyyden kanssa.

Osallistaminen

Työpaja ja kokemuskierrokset

Hankkeen aikana järjestettiin työpaja, johon kutsuttiin kohderyhmien edustajia vanhus- ja vammaisneuvostoista, invalidiliiton ja näkövammaistenliiton paikallisilta yhdistyksistä sekä paikallisista eläkeläisyhdistyksistä.

Työpaja pidettiin hybridi tilaisuutena 25.4. Työpajan edustus oli monitahoinen edustaen sekä eri kohderyhmiä että eri kaupunginosia, saatiin työpajassa kattavasti kuuluviin eri ryhmien toiveita ja tarpeita kaupunkiympäristön turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Monipuolisen edustuksen ansiosta työpajassa saatiin arvokasta tietoa myös kaupunginosien ominaispiirteistä ja nykytilan haasteista

Osana hanketta järjestettiin vuorovaikutteisia kokemuskierroksia, jotka olivat avoimia kaikille turvallisten ja esteettömien liikkumisolosuhteiden kehittämisestä kiinnostuneille.

Kierroksilla pyrittiin tavoittamaan kattavasti eri alueilla asuvia kaupunkilaisia, sillä kokemusasiantuntijuuden mukana tuoma tietous oli tärkeä osa hanketta. Kierroksilla kuljettiin ennalta määritetty reitti yhdessä jalankulkijoina (kävellessä tai kelaamalla) liikkuen. Kierroksen aikana havainnointiin liikkumisen haasteita ja erilaisia käyttäjätarpeita kaupunkiympäristössä. Kierrokset olivat verkastahtisia ja kestoltaan noin puolitoista tuntia. Kierrokset toteutuivat Koivukylässä ja Tikkurilassa 15.8.2023. Martinlaaksoon ja Myyrmäkeen 17.8. suunnitellut kierrokset jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

Vuorovaikutteisten tilaisuuksien yhteenveto

Sekä työpajassa että vuorovaikutteisilla kokemuskierroksilla keskustelun ja havainnoinnin pääpaino oli Vantaan jalankulkuympäristöjen nykyisessä laadussa ja kehittämistarpeissa kohderyhmien tarpeisiin ja toiveisiin keskittyen. Lisäksi tilaisuuksissa kartoitettiin kohderyhmän edustajien toiveita kaupunkisuunnittelun osallistamisen ja viestinnän toimintatavoista.

Vuorovaikutteisissa tilaisuuksissa havainnot Vantaan jalankulkuympäristöjen nykyisestä laadusta ja kehittämistarpeista pyöri samojen teemojen ympärillä. Havaintoja tehtiin mm. kulkuväylistä, kadunylitys järjestelyistä, liikuntaesteisten pysäköintipaikoista, tilapäisistä liikennejärjestelyistä sekä kunnossapidosta. Lisäksi työpajassa keskusteltiin palveluiden sijoittelusta ja kokemuskierroksilla luiskista ja portaista.

Osallistamisen ja viestinnän toimintatapojen osalta tunnistettiin tarve kehittää vuorovaikutteisten tilaisuuksien markkinointia houkuttelevammaksi ja toteuttaa markkinointia kohdennetummin, jotta saadaan asukkaita aktiivisemmin osallistumaan. Tiedonjakoa on toteutettava **kohdennetusti ja monikanavaisesti huomioiden Vantaan alueellisuus, monikulttuurisuus sekä kohderyhmien erityistarpeet.**

Esteettömyyden erikoistason reittien määrittely

Esteettömyyden tavoitetasot

Esteettömän rakentamisen SuRaKu-projektin myötä esteettömyydelle asetetut tavoitteet on perinteisesti jaettu kahteen tavoitetasoon: **erikoistasoon ja perustasaan**. **Vantaan kaupunki hyödyntää tätä kahden esteettömyyden tason jaottelua kaupunkiympäristön kehittämisessä.**

Jaottelu kahteen tavoitetasoon pohjautuu eri alueiden toiminnallisten tarpeiden huomiointiin ja resurssien kohdentamiseen käyttäjien kannalta keskeisille alueille ja reiteille. Esteettömyyden erikoistasoa ei voida käytettävissä olevat resurssit huomioiden realistisesti asettaa tavoitteeksi koko kaupungin alueella, vaan määrittelyssä on painotettu alueita, joilla on erityisen paljon vanhus- ja vammaispalveluja.

Esteettömyyden erikoistasoa vaativat alueet ja reitit määritellään alue- tai reittikohtaisesti asemakaavoitusvaiheessa ja ennen toteutussuunnittelun käynnistymistä.

- Erikoistaso määräytyy alueen palvelutarjonnan ja käyttäjämäärien mukaan tavallista suurempia esteettömyysvaatimuksia omaavista alueista, reiteistä tai kohteista.
- Erikoistasoa vaativat alueet ja niiden rajausta tehdään aina tapauskohtaisesti.

Esteettömyyden perustaso

- Peruskorjauksessa pyritään vähintään perustason tavoitteeseen.
- Tavoitteena on, että kaikki uudisrakentaminen on vähintään esteettömyyden perustason mukaista.

Määrittelyä tullaan tarkentamaan vielä hankkeen jälkeen eri alueiden suunnittelun edetessä.

Vantaan kaupungin nykyiset suunnitteluperiaatteet

Vantaalla esteettömyyden erikoistason kohteissa noudatetaan kaupungin omia periaatteita, SuRaKu-ohjeistusta sekä SUJUVA-ohjetta. Nämä ohjeet linjaavat erikoistason reittien määrittelyä ja suunnittelua seuraavasti:

- **SuRaKu-ohjeistuksen mukaisesti** erikoistason alueet määritellään palvelutarjonnan ja käytön mukaan.
 - Erikoistason kohteiksi on määritetty SuRaKussa kävelykatuympäristöt, keskusta-alueet, joilla on paljon julkisia palveluita, palvelukeskusten ja -talojen ympäristöt, sairaaloiden ja terveysasemien ympäristöt, muut vanhus- ja vammaispalveluiden toimintapaikkojen ympäristöt, julkisen liikenteen terminaalit ja pysäkki-alueet, liikunta- ja leikkipaikat, joissa on kiinnitetty erityisesti huomiota niiden soveltuvuuteen eri käyttäjäryhmille sekä erityiset esteettömät reitit esimerkiksi virkistysalueilla.
- **Asemaympäristöjä** koskee esteettömyyden erikoistason vaatimukset.
 - SUJUVA-ohjeen määritelmän mukaisesti asemaympäristö on määritelty käsittämään sekä itse aseman, eli metro tai juna-aseman asemarakennuksineen sekä esteettömät reitit lähimmille joukkoliikenneyhteyksille, saattoliikenne- ja pysäköintialueille.
- **Vantaan kaupunkitilaohjeen mukaisesti**
 - Pääosin erikoistason ratkaisuja käytetään esteettömyyden erikoistason alueilla, kuten asemaympäristöissä.
 - Bussipysäkit toteutetaan lähtökohtaisesti aina esteettöminä, vähintään perustason mukaisesti. Esteettömyyden erikoistason mukaisesti toteutettavat pysäkit ja niiden yhteyteen tulevat reitit määritetään tapauskohtaisesti.
 - Raitiotiepysäkit toteutetaan aina esteettömyyden erikoistason ratkaisuin. Lähtökohtaisesti erikoistason reitti jatketaan lähimmälle vaihtopysäkinä toimivalle bussipysäkille ja/tai juna-asemalle. Raitiotiepysäkkien lähiympäristössä muut esteettömyyden erikoistason reitit määritetään tapauskohtaisesti mm. palveluverkon mukaan.
 - Suojatieratkaisuissa noudatetaan Vantaan tyyppipiirustuksia, joiden määrittämisessä on huomioitu esteettömyyden tasot.

Vantaan kaupungin periaatteet (1/3)

Yleiset periaatteet

Hankkeen aikana tehty erikoistason reittien määrittely kuvaa tavoitetilaa ja ohjaa suunnitteluratkaisujen valintaa jatkossa. Lisäksi linjatut määrittämisperiaatteet ohjaavat uusien erikoistason reittien määrittystä.

- Suunnittelussa ja rakentamisessa käytetään jatkossa kunkin alueen tavoitetason mukaisia mitoitusohjeita ja muita linjauksia.
- Esteettömien reittien tarve ja jatkuvuus on tarkastettava aina asemakaavan laadinnan yhteydessä. Määrittelyä **päivitetään** jatkuvana prosessina tavoiteverkon reittiaineistoon suunnittelijoiden käyttöön.
- Reittien määrittely on toteutettu koko kaupungin alueelle olemassa olevan katuverkon ja puistoreittien jalankulun reiteille. Kohteiden suunnittelun ja toteutuksen edetessä reittilinjauksia päivitetään kartalle.
- Nykyisen verkon lisäksi on tunnistettu kehittyviä maankäytön alueita, joilla tarkka erikoistason reittien määrittely tulee tehdä suunnittelun edetessä.

Vantaan kaupungin periaatteet (2/3)

- Erikoitason reiteillä pyritään reittien **jatkuvuuteen** ja riittäviin yhtäjaksoisiin erikoistason reitteihin tärkeimmissä jalankulun kohteissa.
 - Erityistä huomiota kiinnitetään jatkuvuuteen yleiskaavan kaupunkikeskustojen alueilla (C-merkintä), liikennepoliittisen ohjelman yhteydessä määritetyillä keskusta-alueiden ja kestävä liikumisen vyöhykkeiden alueilla sekä kävelyn edistämishojelman myötä tunnistetuilla kävelyhubien alueilla.
- Tavoitteena on toteuttaa erikoistason reitti **suorimman reitin mukaan**. Poikkeuksellisissa olosuhteissa voidaan hyväksyä myös kiertävät esteettömät reitit.
 - Mahdollinen korvaava reitti linjataan kulkemaan mahdollisimman läheltä ensisijaista yhteyttä.
 - Syinä korvaavalle reitille voivat olla mm. korkeuserot tai historialliset arvot.
- **Kävelykadut** ovat esteettömyyden erikoistasoa.
- Reittien varrella sijaitsevat **suojatiet** toteutetaan erikoistason ratkaisujen mukaisina. Suojatiet toteutetaan erikoistason esteettöminä symmetrisesti kadun molemmille puolille. Reittien varrelle sijoittuvat jalankulun ylityspaikat eivät kuulu erikoistason tavoiteverkkoon.
- Tavoitteena on, että **jalankulku- ja pyöräliikenne erotetaan** toisistaan kaikilla erikoistason esteettömillä reiteillä.
 - Mikäli erottelu ei ole mahdollista kadun poikkileikkaus huomioiden, turvataan riittävä väylän leveys käyttäjämääriin nähden.

Vantaan kaupungin periaatteet (3/3)

Palvelukohteisiin liittyvät kriteerit

- **Esteettömyyden erikoistasoa ovat joukkoliikenteen terminaalit ja muut keskeiset solmupisteet**
 - Juna-asemat: asemaympäristöt sekä kulkuyhteydet asemaan liittyviin palveluihin (asemarakennus sekä reitit lähimmille joukkoliikenneyhteyksille, taksiasemalle, saattoliikenne- ja pysäköintialueille)
 - Bussiterminaalit: keskeiset reitit terminaalien alueella
 - Raitiotiepysäkit: pysäkit ja niiden lähiympäristöt (ml. suojatiet, odotustilat ja reitit bussin vaihtopysäkeille).
 - Lentoasema: keskeiset reitit aseman ympäristössä
- Erikoistason **reitti turvataan vähintään palvelukohdetta lähimmälle bussi- ja raitiotie pysäkillä tai juna-asemalle** palveluverkon mukaan. Erikoistason reittien määrittämisessä käytettäviä kaupungin palveluita ovat seuraavat:
 - **Sosiaali- ja terveysterveyst** (terveysasemat, sairaalat, kehitysvammapoliklinikka, hyvinvointikeskukset)
 - **Vanhus- ja vammaispalvelut** (vammaispalvelun päivätoiminta, kehitysvammahuollon työllistämispalvelut, kehitysvammahuollon päivätoiminta, iäkkäiden päivätoiminta, iäkkäiden sosiaalityö) sekä **vanhus- ja vammaisasumisyksiköt** (asumisyksiköt seuraavin osin: iäkkäiden palveluasuminen, iäkkäiden laitospalvelu, kehitysvammahuollon asumispalvelut, vammaispalvelun asumispalvelut)
 - Vanhus- ja vammaispalveluiden toimipaikat sekä asumisyksiköt sijaistavat keskenään erilaisilla alueilla. Jotta rajallisia resursseja voidaan keskittää esteettömyyden kehittämiseen alueille, joilla on paljon käyttäjiä ja siten kriittisin tarve, on erikoistason reitityksen tavoitetilassa laadittu priorisointiluokitus kohteita ympäröivä maankäyttö ja palveluverkko huomioiden. Vanhus- ja vammaispalveluiden toimipaikoista priorisoidaan kohteet, jotka sijaistavat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä. Esteettömien ratkaisujen tarpeita on tunnistettu kaikille vanhus- ja vammaispalveluiden yksiköille, mutta resurssien rajallisuudesta johtuen pyritään 1. priorisointiluokan kohteiden esteettömyys takaamaan ensin.
 - **Liikunta- ja leikkipaikat, joilla on huomioitu kaikki käyttäjät** (Kuusijärven uimaranta, Elmon urheilupuisto, ei tiedossa olevia leikkipaikkoja)
 - **Muut keskeiset palvelut** (Vantaa-infot, uimahallit, Kelan toimipisteet sekä suurimmat kauppakeskukset kuuluvat priorisointiluokan 1 kohteisiin. Lisäksi kirjastot, kirkot, neuvolat, hammashoitolat, museot, kulttuurin monitoimitilat ja konsertti- ja kulttuuritalot huomioidaan priorisointiluokan 2 kohteina).
 - **Esteettömät reitit virkistysalueilla** (Kuusijärvi)

Yhteenveto määrittelyssä huomioituista palveluista

Palvelukohteiden jaottelu priorisointiluokkiin 1 ja 2

Priorisointia käytetään resurssien kohdentamisen työkaluna. Kuitenkin tavoitteena on, kaikissa kohteissa toteutuu vähintään esteettömyyden perustason vaatimukset. Uusilla alueilla ja julkisen kaupunkitilan peruskorjauksen yhteydessä arvioidaan tapauskohtaisesti erikoistason toteuttamisedellytykset.

ENSISIJAISET ERIKOISTASON PALVELUKOhteet

- Juna-asemat: asemaympäristöt sekä kulkuyhteydet asemaan liittyviin palveluihin: asemarakennus sekä reitit lähimmille joukkoliikenneyhteyksille, taksiasemalle, saattoliikenne- ja pysäköintialueille
- Bussiterminaalit: keskeiset reitit terminaalien alueella
- Raitiotiepysäkit: pysäkit ja niiden lähiympäristöt (ml. suojatiet, odotustilat ja reitit bussin vaihtopysäkeille).
- Lentoasema: keskeiset reitit aseman ympäristössä
- Sosiaali- ja terveysterveyst; terveysasemat, sairaalat kehitysvammapoliklinikka, hyvinvointikeskukset; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle
- Vanhus- ja vammaispuvelut
 - vammaispuvelun päivätoiminta, kehitysvammahuollon työllistämispalvelut, kehitysvammahuollon päivätoiminta, iäkkäiden päivätoiminta, iäkkäiden sosiaalityö; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle. Kohteita ympäröivä maankäyttö ja palveluverkko huomioiden, ensisijaisina kohteina huomioidaan kohteet, jotka sijaistevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä.
- Vanhus- ja vammaisasumisyksiköt
 - asumisyksiköt seuraavin osin: iäkkäiden palveluasuminen, iäkkäiden laitospalvelu, kehitysvammahuollon asumispalvelut, vammaispuvelun asumispalvelut; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle. Kohteita ympäröivä maankäyttö ja palveluverkko huomioiden, ensisijaisina kohteina huomioidaan kohteet, jotka sijaistevat muiden erikoistason reittien määrittelyyn valittujen palveluiden läheisyydessä.
- Erityiset reitit virkistysalueilla sekä liikunta- ja leikkipaikoilla, joilla on huomioitu kaikki käyttäjät; ml reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle
- Muut palvelut: Vantaa-infot, uimahallit, Kelan toimipisteet sekä suurimmat kauppakeskukset; ml reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle

TOISSIJAISET PALVELUKOhteet

- Vanhus- ja vammaispuvelukohteet, jotka eivät kuulu priorisointiluokkaan 1
- Vanhus- ja vammaisasumisyksiköt, jotka eivät kuulu priorisointiluokkaan 1
- Muut palvelut: kirjastot, kirkot, neuvolat, hammashoitolat, museot, kulttuurin monitoimitalot ja konsertti- ja kulttuuritalot; ml. reitit lähimmälle busse- tai raitiotiepysäkille tai juna-asemalle.

Kehittämisratkaisut

Kehittämiskäsit

Hankkeessa on tunnistettu kehittämiskäsit, joita toteuttamalla kaupunki mahdollistaa, että ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimiskäsitteiden henkilöiden tarpeet ja edellytykset tulevat paremmin otetuksi huomioon kaupunkiympäristössä ja heitä osallistetaan aiempaa enemmän. Kehittämiskäsit sisältävät sekä kaupunkisuunnittelun toimintamallien ja suunnitteluohjeiden kehittämistoimia että kirjauksia jalankulun infrastruktuurin parantamiseen jalankulun turvallisuus ja esteettömyys huomioiden.

Esteettömyyden edistämistyö on eri tahojen yhteistyötä ja eri toimenpiteiden vastuutahot vaihtelevat teeman mukaan. Se mahdollistaa useiden toimenpiteiden samanaikaisen edistämisen ja aktiivisen esteettömyyden kehittämisen käynnistämisen Vantaalla. Toimenpiteiden toteutuksesta vastaavat etenemispolkuun kirjatut vastuutahot yhteistyössä muiden yhteistyötahojen kanssa. Vastuutahot ovat aina kaupungin toimialojen palvelualueita, mutta yhteistyötahoja voivat olla niin kaupungin organisaatioon kuuluvat osapuolet kuin muut sidosryhmät kuten yhdistykset tai yritykset.

Kehittämiskäsit:

1. Jalankulkuväylien esteettömyyden periaatteet
2. Esteettömyyden erikoistason reittien käyttöönotto suunnittelussa
3. Periaatteet materiaalien käytöstä varoitus- ja huomiotarkoituksessa
4. Periaatteet liikuntaesteisten pysäköintipaikoista
5. Suojateiden kehittäminen erikoistason esteettömillä reiteillä
6. Levähdyspaikkojen kehittäminen
7. Esteettömyyden huomioiminen jalankulun opastuksessa
8. Esteettömyyden huomioiminen tilapäisissä jalankulun liikennejärjestelyissä
9. Esteettömyyden huomioiminen kunnossapidossa
10. Ikäihmisten sekä liikkumis- ja toimimiskäsitteiden osallistamisen kehittäminen

RP, MS

Vanhusneuvoston on kokouksessaan 2.3.2023 jakanut kaupungin organisaatioon ja palveluihin liittyen seurantavastuut vanhusneuvoston jäsenten kesken seuraavalla tavalla:

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta: Sandell, Tulusjärvi-Touray
Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta: Piitulainen, Ohtamaa
Kaupunkiympäristölautakunta: Karhunen, Salo
Kaupunkitilalautakunta: Leppänen, Huvila
Joukkoliikenneasiat: Söderberg, Mäntynen
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: Filtti, Lahtinen
Viestintä: Martinaho, Saares
Osallisuus: Korkalainen, Pyhälä
Yhteisöpalvelut; yksinäisyys ja vapaaehtoistyö: Pekkola, Savela

Yliiivattuna ovat henkilöt, jotka eivät ole vanhusneuvoston varsinaisia jäseniä tai eläkeläisjärjestöjen varsinaisia edustajia.

Kokouksessa käydään tilannekatsaus kaupungin eri lautakuntien ja palveluiden seurantatyöhön liittyen. Vanhusneuvosto käy keskustelun siitä, miten seuranta on onnistunut ja mitä ajankohtaista vanhusneuvostoon ja ikääntyviin vantaalaisiin liittyvää on käynnissä kaupungin eri lautakunnissa ja palveluissa.

Vanhusneuvosto myös nimeää uudet henkilöt yliiivattujen henkilöiden tilalle.

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Päätetään

- a.) merkitä katsaus tiedoksi.
- b.) nimetä henkilöt vaihtuneiden neuvoston jäsenten tilalle vastuualueisiin.

Käsittely:

Vastuualueiden kuulumiset:

- Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta: ei kuulumisia
- Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta: ei kuulumisia
- Kaupunkiympäristölautakunta: Käsittelyssä esimerkiksi Korson kaavarunko, lentokentän ja Jokiniemen kehittämistä, rakentaminen on laantunut aika lailla, mikä vaikuttaa kaikkeen muuhun.
- Kaupunkitilalautakunta: ei kuulumisia
- Joukkoliikenneasiat: Reijolla ja Taistolla tarkoitus järjestää kokous aiheeseen liittyen
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: ei kuulumisia
- Viestintä: Viestintäsuunnitelma on tehty tälle vuodelle, ja näitä asioita edistetään. Eräässä tilaisuudessa nousi esiin, miten tulkkauspalvelut, muun kielinen viestintä järjestetään.

- Osallisuus: Paljon ajankohtaisia tapahtumia ja asioita. Tämän kokouksen tiedoksi kohdassa on monta osallisuuteen liittyvää asiaa, mm. kaupunginjohtajan asukasfoorumi Jokiniemessä 20.11.2023.
- Yhteisöpalvelut, yksinäisyys ja vapaaehtoistyö: Tilojen puute vaikuttaa tekemiseen, järjestöille saatava lisää tiloja. Vantaan vanhusneuvostojen ja eläkeläisjärjestöjen olisi syytä tehdä yhteinen vaade parempien järjestötilojen saamisesta.

Päätös:

Päätetään

- a.) merkitä katsaus tiedoksi.
- b.) nimetä henkilöt vaihtuneiden neuvoston jäsenten tilalle vastuualueisiin seuraavasti:
 - a. Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan seurantaan Laura Suominen-Raatikainen
 - b. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunnan seurantaan Leena Keskikukko ja Irma Sihvonen
 - c. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen seurantaan ikäihmisten osalta Leila Nuotio

Lisätiedot:

Risto Pyhältö,
vanhusneuvoston puheenjohtaja
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

Marja-Liisa Saares
vanhusneuvoston varapuheenjohtaja
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

Vammaispoliittisen ohjelman valmistelun esittely vanhusneuvostolle

RN

Vanhusneuvosto saa katsauksen Vantaan vammaispoliittisen ohjelman edistymiseen ja prosessiin liittyen. Vanhusneuvosto käy tämän jälkeen kokouksessa lähetekeskustelun liittyen tulevaan laajempaan järjestökuulemiseen, mikä toteutetaan syksyn 2023 aikana. Vammaispoliittista ohjelmaa koordinoivat kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialalta koordinaattori Riikka Nenonen, projektiasiantuntija Suvi Korhonen ja kehittämispäällikkö Jussi Perämäki.

Vammaispoliittisen ohjelman taustalla on Elina Nykyrin sekä 15 muun valtuutetun tekemä valtuustoaloite, jonka käsittelyn yhteydessä kaupunginhallitus 20.6.2022 § 6 päätti, että hyvinvointisuunnitelman 2023–2025 yhteyteen tehdään erillinen vammaispoliittinen ohjelma.

Ohjelmassa tullaan huomioimaan myös kaupunginvaltuustossa 21.8.2023 § 32 käsitelty Elina Nykyrin sekä 15 muun valtuutetun tekemä valtuustoaloite neurokirjon henkilöiden huomioimiseksi Vantaan kaupungin kulttuuri- ja kirjastopalveluissa. Aloitteen vastauksessa todetaan, että tulevassa vammaispoliittisessa ohjelmassa tulee huomioida yhtenä teemana vammaisten taiteilijoiden ja kulttuurialan ammattilaisten osallisuuden edistäminen Vantaan kaupungin kulttuuripalveluissa.

Liitteenä tässä kohdassa ovat aikaisemmin vammaisneuvoston käsittelemät selvitykset YK:n vammaisten sopimuksen jalkautumisesta kasvatuksen ja oppimisen, kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin sekä kaupunkiympäristön toimialalta. Kaupunkistrategian ja johdon toimialan selvitys käsitellään vasta 1.11.2023 vammaisneuvoston kokouksessa, mutta selvitys on tässä silti jo nähtävillä.

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Päätetään merkitä esitys ja keskustelu tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin esitys ja keskustelu tiedoksi.

Lisätiedot:

Riikka Nenonen
koordinaattori
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

8 §

Ikiliikuttajat, lähiliikuttajat ja soveltavan liikunnan hankkeet

KH, AP, EKa, EKy

Liikunnan palvelualueen projektikoordinaattorit Kiia Haapasalo ja Anni Polari (E erityisen hyvää liikuntaa) sekä Ella Kare ja Emilia Kylänpää (Lähiliikuttajat) esittelevät vanhusneuvostolle hankkeidensa iäkkäille suunnattua liikuntatoimintaa.

E erityisen hyvää liikuntaa -hanke sisältää soveltavan liikunnan sekä ikääntyneiden liikunnallisten palveluiden kehittämisen.

Lähiliikuttajat tarjoavat puolestaan maksutonta ja yhteisöllistä lähiliikuntaa eri puolilla Vantaata.

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Päätetään merkitä esitys tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin esitys tiedoksi.

Liitteet:

- Esitys liikunnan hankkeet 28.9.2023

Lisätiedot:

Anni Polari, Kiia Haapasalo, Ella Kare ja Emilia Kylänpää
projektikoordinaattorit
([etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi))

Lähiliikuttajat

Projektikoordinaattorit Anni Polari, Ella Kare, Emilia Kylänpää

Lähiliikuttajat – osa Lähiöt liikkeessä- hanketta

Lähiliikuttajat tarjoavat monipuolista, kaikille avointa, maksutonta lähiliikuntaa sisä- ja ulkotiloissa. Tule liikkumaan yhdessä ja tutustumaan alueesi muihin asukkaisiin, olet tervetullut yksin, kaverin tai naapurin kanssa! Luodaan yhdessä kotikulmillesi oma liikuntaryhmä. ♥

Hankkeen tavoitteet

1

Väline- ja tilakoordinointi

Asukastilat, yhdistykset ja järjestöt

2

Vertaisohjaajien koulutukset

Järjestöjen vapaaehtoiset, vakituiset kävijät

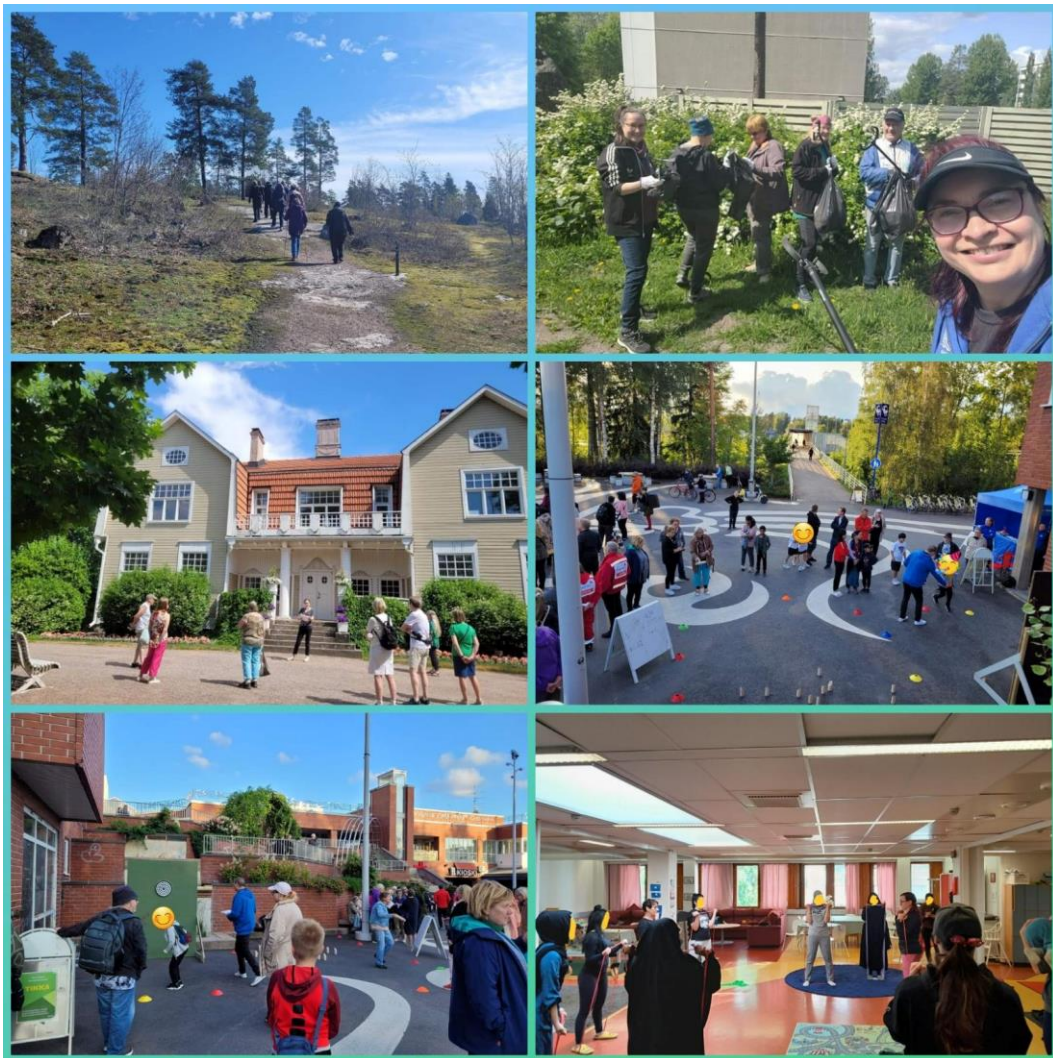
3

Itsenäisiä liikuntaryhmiä

[Vertaistoiminta ja itseohjautuva liikunta | Vantaa](#)

Lähiliikuttajien liikuntaryhmät

LÄHILIIKUTTAJAT Syysohjelma 2023

5./12.9 - 14.12

Ti	Ke	To
10-11 Liikuntatuokio. Hakunilan yhteisötila (vain lapsiperheille), Laukkarinne 6 11-12 Kävelyryhmä. Yhteislähtö: Hakunilan asukastila, Ratsumiehenpolku 1 13-13.45 Kävelyryhmä. Yhteislähtö: Länsimäen asukastila, Kilpakuja 1 14-15 Kuntosaliohjaus. KuKu kuntosali / Länsimäen nuorisotila, Pallastunturintie 25	9-10 Kuntosaliohjaus. Mikkolan nuorisotilan kuntosali, Lyyranpolku 2 9-10 Vanhempi-lapsi -treenit. 6.9., 20.9., 4.10., 25.10., 8.11., 22.11. sekä 13.12. Mikkolan Tähtenlennon avoin kohtaamispaikka, Marsinrinne 4 12-13 Liikuntatuokio. Sahan seura ry (vain naisille), Myyrmäki, Vaskivuorentie 25 13.30-14.30 Kävelyryhmä. Yhteislähtö: Myyrmäen asukastila, Paalutori 3	10-11 Kahvakuulatreenit. Koivukylän asukastila, Hakopolku 2 11.30-12.30 Liikuntatuokio. Koivukylän avoin kohtaamispaikka (vain lapsiperheille), Karsikkokuja 17 14-15 Liikuntatuokio. (alkaa 5.10!) Länsimäki, Hakunilan kansainvälinen yhdistys, Kilpakuja 1

Tarkemmat tiedot: vantaa.fi/lahiliikuttajat.

Vertaisohjaajien rekry

Vantaa

🔍 Etsitkö jotain?

HAE

VALIKKO ☰

🏠 → Vertaistoiminta ja itseohjautuva liikunta

Vertaistoiminta ja itseohjautuva liikunta

DEMOKRATIA JA OSALLISUUS

LIIKUNTA JA ULKOILU

ASUKKAAT

...

Kaikki täysikäiset voivat toimia vapaaehtoistoinnassa vertaisohjaajana. Itseohjautuvassa toiminnassa voit käyttää Vantaan kaupungin tiloja liikunnan harrastamiseen.

JAA SIVU

TÄLLÄ SIVULLA

Vertaisohjatut liikuntaryhmät 60 vuotta täyttäneille

Muu toiminta

Vertaisohjatut liikuntaryhmät työikäisille

Vapaaehtoistoiminnassamme mukana olevat työikäiset, eli vertaisohjaajamme, mahdollistavat liikuntaryhmien muodostumisen joustaviin kellonaikoihin, tuo liikunnan ja yhteisön lähelle kotiasi. Tervetuloa toimintaamme vertaisohjaajaksi ja liikkujaksi!

^ Kävelyryhmät

Kävelyille saa lainaan sauvakävelysauvoja ja/tai roskapihdejä. Lisätietoja ja tämänhetkiset lainapisteet tulossa pian!

Ryhmät 12.9.2023–30.4.2024:

Ti klo 11–12	Kävelyryhmä. (ryhmälle etsitään vertaisohjaajaa!) Yhteislähtö: Hakunilan asukastila, Ratsumiehenpolku 1
Ti klo 13–13.45	Kävelyryhmä. (ryhmälle etsitään vertaisohjaajaa!) Yhteislähtö: Länsimäen asukastila, Kilpakuja 1
Ke klo 13.30–14.30	Kävelyryhmä. (ryhmälle etsitään vertaisohjaajaa!) Yhteislähtö: Myyrmäen asukastila, Paalutori 3

Eikö nämä kellonajat ja päivät sovi? Ota yhteyttä koordinaattoriin ja perustaa oman ryhmäsi, itsellesi sopivaan ajankohtaan!

^ Kuntosaliryhmät

Kuntosaleilla vapaata suorittamista tai kuntopiiriä, oman ryhmäsi toiveiden mukaan. Lisätietoja tulossa pian!

Ryhmät 12.9.2023–30.4.2024:

Ti klo 14–15	Kuntosalitreeni. (ryhmälle etsitään vertasiohjaajaa!) KuKu kuntosali / Länsimäen nuorisotila, Pallastunturintie 25
---------------------	--

Ke klo 9–10	Kuntosalitreeni. (ryhmälle etsitään vertasiohjaajaa!) Mikkolan nuorisotilan kuntosali, Lyyranpolku 2
--------------------	--

Eikö nämä kellonajat ja päivät sovi? Ota yhteyttä koordinaattoriin ja perustaa oman ryhmäsi, itsellesi sopivaan ajankohtaan!

Vertaisohjatut liikuntaryhmät 60 vuotta täyttäneille

Vapaaehtoistoimintamme 60 vuotta täyttäneet eläkeläiset vertaisohjaajat mahdollistavat kausittain lähes tuhannen ikäihmisten liikkumisen esimerkiksi kuntosali-, sulkapallo-, boccia- tai kävelyryhmissä. Toivotamme sinut tervetulleeksi toimintaamme vertaisohjaajaksi ja liikkujaksi!

✓ Bocciavuoro 60+

✓ Sulkapallovuoro 60+

✓ Kuntosaliryhmät 60+ ja 70+

Itsenäinen kuntosaliharjoittelu [☑](#)

Tutustu yli 60 -vuotiaille tarkoitetun kuntosaliharjoittelun aikatauluihin. Tunneille ei voi ilmoittatutua verkossa.

Ryhdy vapaaehtoiseksi liikunnan vertaisohjaajaksi

Muu toiminta

✓ Itseohjautuva bocciavuoro 60+

✓ Kävelyfutis

✓ Kävelyryhmä Hakunilassa 60+

✓ Leppoisan luistelun vuorot

Lisätietoja

Erityisliikunnan suunnittelija (60+ ryhmät)

050 314 6402

Suosittelavat soittoajat ma-ti ja to klo 9-11

Koordinaattori (työikäisten ryhmät)

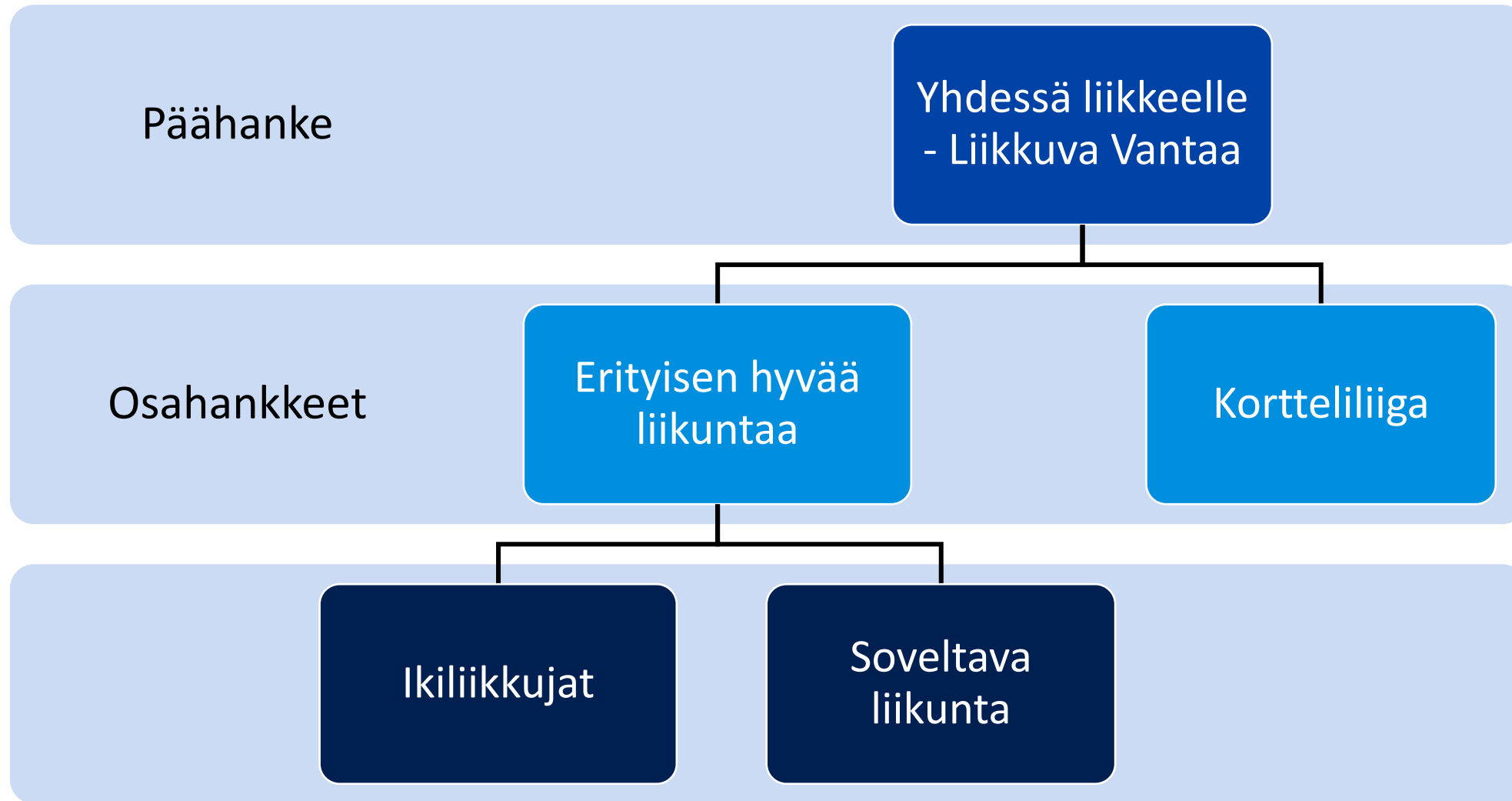
040 663 8482

Suosittelavat soittoajat arkisin klo 9-14.

Erityisen hyvää liikuntaa -hanke

Anni Polari ja Kiia Haapasalo 28.9.2023

Erityisen hyvää liikuntaa

Ikiliikkujat

- Kohderyhmä: Yli 65-vuotiaat kotona asuvat vähän liikkuvat
- Tavoitteena kehittää vähän liikkuvien ikääntyneiden liikuntapalveluita ja kannustaa aktiivisempaan arkeen tuomalla palveluita lähemmäs ikäihmisiä
- Ikiliikkujat toiminta aloitettu elokuussa 2020

Soveltava liikunta

- Kohderyhmä: Toimintarajoitteiset henkilöt, erityisesti lapset ja nuoret
- Tavoitteena kehittää ja luoda uutta soveltavan liikunnan toimintaa erityisryhmiin kuuluville kuntalaisille
- Soveltava liikunta – osuus aloitettu syksyllä 2021

Ikiliikkujat

Ikiliikkujat – Senioripaku

”Senioripaku kurvaa sinne missä seniorit kohtaa”

”Senioripaku tuo palvelut lähelle”

- Pilottipysäkit kesä-joulukuu 2021
- Luento/tapahtumakäytössä maaliskuu 2022-
maaliskuu 2023
- Kesä/alkusyksy 2023
 - Vakipysäkit (Hämeenkylä, Martinlaakso, Tammisto, Länsimäki, Simonkylä) --> katvealueet, joissa paljon senioreita mutta vähän palveluita
 - Matalan kynnyksen terveysliikuntaa
 - Tavoitteena tavoittaa vähän liikkuvia

Sporttikaveritoiminta ikääntyneelle

- Pilotoitu alkuvuodesta 2022
- Henkilökohtaista ohjausta harrastuksen ja aktiivisemmän elämäntavan pariin
- Asiakasohjaus:
 - hyvinvointialue (esim. arviointitiimi, kuntoutus)
 - omailmoittautuminen
- Yhteensä 5 tapaamista (alkutapaaminen, harjoitustapaamiset, lopputapaaminen)

KRITEERIT

- Kotona asuva
- Tarve arjen aktivointiin ja liikkumisen lisääntymiseen
- Ymmärtää toiminnan tavoitteet ja kykenee itse päättämään osallistumisestaan

1. kuukausi

Tuetut tapaamiset joka viikko

Yksilötapaamisia 3 kpl
ulkoilua, perusliikuntaa
TAI aktivoivaa toimintaa
mahdollisesti lähellä kotia
Mielenkiinnon kohteiden
kartoitusta ja
tutustumiskäyntejä
harrastuksiin

Huomioidaan ikääntyneen oma motivaatio, toimintakyky, liikkumisen mahdollisuudet → aktivoidaan pois kotiympyröistä → ***etsitään ikääntyneen omia kiinnostuksen kohteiden mukaista toimintaa***

2. Kuukausi ja 3. kuukausi

Tuetut tapaamiset TAI seuranta joka toinen viikko

Omatoimista
toimintaa

Vaihtoehto 1.

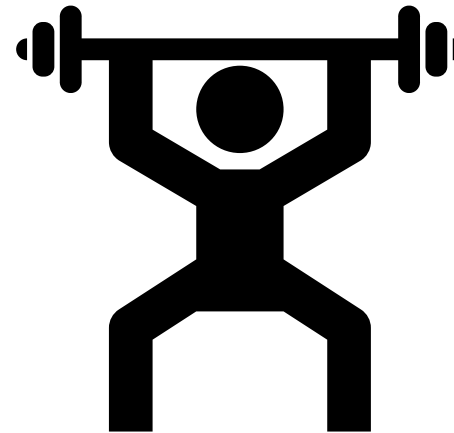
Ohjataan tuetusti toimintoihin jotka tukevat mm. aktiivisuutta, liikunnallista harjoittelua, sosiaalisuutta.

Vaihtoehto 2.

Omatoimisen liikunnan tukemista (kotiharjoittelua, liikkumissuosituksia), ulkoilua

Tapaamisia 2
kpl

- Kuntosalin starttikurssi (jatkossa mahdollisesti sporttikaveritoiminta kuntosalistartti)
 - Yhteistyössä kuntoutuksen kanssa
 - Haasteita asiakashankinnassa
- Seniorit salille- kuntosalikurssi
 - Yhteistyössä Virtakirkon kanssa
 - Pääosin vertaisohjattua toimintaa

Vertaisohjattu toiminta

Tossut ja tassut liikkeelle/ ulkoiluystävä-toiminta

- Vapaaehtoisia koulutetaan toimimaan ulkoiluystävänä iäkkäälle
- Asiakaskoordinointi hyvinvointialueella

Korttelikerho-ohjaajien koulutus

- Korttelikerhot ovat vapaaehtoisvoimin toimivia iäkkäiden kohtauspaiikkoja
- Tavoitteena lisätä liikettä kouluttamalla ja tukemalla vapaaehtoisia
- Lisäksi hankittu voimareput (pohjautuen Ikäinstituutin suunnittelemiin voimareppuihin)
- Liikuntahaaste syksy 2023

Voimaa ja tasapainoa senioreiden kohtaamisiin

- Koulutus, jossa koulutetaan iäkkäitä lisäämään liikettä kohtaamisiin, esim. eläkeläiskerhoihin

Muu toiminta

Liikuntaraati

- Pohjautuu ikäinstituutin kokonaisuuteen
- Järjestetty syksyllä 2022 itä-vantaalla → länsi-vantaalla lokakuussa 2023
- Kuullaan ikäihmisten näkökulmia palveluista

Virtuaalivideot

- Rikastettu virtuaalivideoiden tarjontaa matalankynnyksen lyhyillä Ikiliikkujat-videoilla (7kpl)

Soveltava liikunta

Yhdistysten tukeminen soveltavan liikunnan järjestämiseksi

- Yhteistyökursseista luovutaan, ohjataan soveltavan liikunnan kohdeavustuksen hakemiseen
- Soveltavan liikunnan starttikoulutus yhdistysten työntekijöille ja ohjaajille loka-marraskuu -23

Soveltavan liikunnan starttikoulutus

1. Soveltavan liikunnan ryhmän käynnistäminen
Kohderyhmä: seurojen hallinto

2. Soveltaminen teoriassa
Kohderyhmä: ohjaajat

3. Soveltaminen käytännössä
Kohderyhmä: ohjaajat

Uusia soveltavan liikunnan ryhmiä

Tapahtumat

Esteettömyys

Tietoisuuden
lisääminen

Kaikille avoin
toiminta

- **Tietopohjan lisääminen**
 - Toimintaympäristön kartoitukset -21
 - Seurojen tuki- ja koulutustarpeiden selvitys -23
 - Soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelma?
- **Koulutukset**
 - Soveltavan liikunnan starttikoulutus -23 / Yhdistykset
 - ADHD-oireisten lasten kohtaaminen liikuntatoiminnassa -22 / Yhdistykset
 - Nepsy-koulutus -22 / Sporttikaverit
 - Soveltavaan liikuntaan tutustuminen -22 / Liikunnan palvelualueen kehittämispäivän toimintarastit
- **Markkinoinnin ja viestinnän kehittäminen**
 - Soveltavan liikunnan palvelutarjottimen kokoaminen
 - Soveltavan liikunnan palvelujen esittely –video
- **Yhteistyön lisääminen**
 - Mm. vammaisopetus, Harrastusten Vantaa, Paralympiakomitea, LTS

9 §

Vanhusneuvoston osallistuminen hyvinvointimessuille

RP, M-LS, RN

Vanhusneuvosto keskusteli viestinnästä edellisessä kokouksessaan 22.8.2023. Samassa yhteydessä päätettiin, että vanhusneuvosto osallistuu Energia-Areenalla pidettäville hyvinvointimessuille lauantaina 18.11.2023.

Puheenjohtajisto on käsitellyt asiaa ja ehdottaa, että pyydämme mukaan myös hyvinvointialueen vanhusneuvoston. Tässä kokouksessa vanhusneuvosto keskustelee käytännön asioista messuille osallistumiseen liittyen.

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Esitys:

Päätetään merkitä asiat tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin asia ja keskustelu tiedoksi:

Lisätiedot:

Risto Pyhälto
puheenjohtaja
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Marja-Liisa Saares
varapuheenjohtaja
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Vanhusneuvosto 28.9.2023

Liikkumisohjelman toimenpiteitä mahdollisuus kommentoida

Vanhusneuvosto kuuli aikaisemmin tänä vuonna esittelyn Vantaan liikkumisohjelmasta. Nyt ohjelmalle muodostetut toimenpiteet on kommentoinnissa osallistuvavantaa.fi sivustolla 31.10.2023 asti. [Tästä linkistä pääset suoraan kommentoimaan.](#)

Osallistuva budjetointi lähestyy

Tänä vuonna käynnistyy ensimmäinen osallistuvan budjetoinnin kaupunkitasoinen kierros, jossa jaetaan 1,2 miljoonaa rahaa suuralueittain asukasluvun mukaan kuntalaisten ideoimiin hankkeisiin. Marraskuussa on ideointityöpajoja jokaisella suuralueella, jossa voi tulla yhdessä kehittämään omia ideoitaan. Järjestöt ja toimijat voivat myös järjestää omia ideapalaverejaan. Jokainen voi myös itse laittaa omia ideoitaan eteenpäin.

Vantaan osallistuvan budjetoinnin aikataulu:

- **1.-30.11.2023 Ideointi**
- 1.12.–31.3.2024 Ehdotusten käsittely
- **1.4.-21.4.2024 Äänestys**
- 2.5.–30.6.2024 Yhteiskehittäminen
- Kesä 2024-joulukuu 2025 hankkeiden toteutus

Järjestöfoorumi 12.10.2023 klo 17.00 Kaupungintalolla

Tapahtuma on tarkoitettu aivan kaikille vantaalaisille järjestöille ja järjestöjen aktiiveille. Järjestöfoorumin 2023 teemana on Alueellinen yhteistyö. Järjestöfoorumeissa saa tietoa kaupungin ajankohtaisista aiheista kuten juhlavuoden järjestöavustukset, osallistuva budjetointi ja uusi avustusten hakujärjestelmä. Ohjelmassa on myös työpajoja, joissa pääsee verkostoitumaan muiden järjestöjen kanssa ja vaikuttamaan kaupungin toimintaan. Ohjelman alkuun voi osallistua myös etänä.

Haastateltavia englannin kielellä osallistuvaan budjetointiin liittyen

Etsimme vanhusneuvostosta noin kolmea henkilöä, jotka haluaisivat osallistua opinnäytetyöntekijän kyselyyn liittyen osallistuvaan budjetointiin Vantaalla. Haastattelu toteutetaan englanniksi ryhmähaastatteluna joko lähitapaamisena tai etänä. Kiinnostuneet voivat ilmoittautua Riikalle.

Vanhusneuvostopäivä 8.11.2023

Tervetuloa valtiovarainministeriön ja yhteistyökumppaneiden järjestämään

Vanhusneuvostopäivään etäyhteyden ääreen ke 8.11 klo 9.00–15.30. Tilaisuuden avaa kunta- ja alueministeri **Anna-Kaisa Ikonen**. Kuulemme puheenvuoroja myös vanhusasiavaltuutetulta, järjestöistä, hallinnosta ja tietenkin vanhusneuvostoista.

Vanhusneuvostopäivän teemana on tänä vuonna *Ikäystävällisen Suomen rakentaminen*.

Tapahtumassa pohdimme muun muassa seuraavia kysymyksiä:

- Miten syntyvät mielekkäät kohtaamiset julkisissa palveluissa?
- Mistä ikäystävällinen hyvinvointi rakentuu?
- Millaisia asumisen ratkaisuja tarvitaan tulevaisuudessa?

Ensimmäinen osio toteutetaan dialogisena keskusteluna, johon osallistujat ovat tervetulleita myös keskustelun vetäjiksi. Lisätietoa ilmoittautumislomakkeella. Ilmoittaudu mukaan etäyhteyden ääreen tästä linkistä 31.10. mennessä. Koko ohjelman löydät [Avoimen hallinnon internetsivulta](#).

Paikan päälle pystyy osallistumaan vain 1–2 henkilöä per vanhusneuvosto, mutta etäyhteydellä voi mukaan ilmoittautua kuka tahansa. Vantaalta paikan päälle lähtevät puheenjohtajat ja koordinaattori.

Kaupungin johdon asukasfoorumi 20.11. Jokiniemessä

Kaupungin johdon asukasfoorumi järjestetään syksyllä Tikkurilan suuralueella ja Jokiniemessä. Lisätietoja tapahtumasta tulee seuraavassa kokouksessa.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.